

NAGYKÖRÖS ÉS VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykörösi Gazdasági Egyesület“ hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykörös, IV. ker., Kossuth Lajos-ter 35. Székely-nyomda, telefon: 94.</p> <p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Főszerkesztő: M a g y a r K á z m é r.</p> <p>Felölős szerkesztő és lapfajladonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Égész évre 10 K, ¹⁰/₁₀₀ évre 5 K, ¹⁰/₁₀₀₀ évre 250 K. VIDÉKEN: Égész évre 12 K, ¹⁰/₁₀₀ évre 6 K, ¹⁰/₁₀₀₀ évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fill. Nyitár soronként 50 fillér.</p>
--	---	--

Ha a tüdőre nézünk...

— Vidéki levelek. —

Vid. oszlopy, 1915. jun. 27.

(Ami nem drága...)

A vadszülő lugas lombosáron napszálla idején, mikor a forró porlevegő fáradság hullong alá a vzsintesen tűző sugárözönben, behitűtött szódás-bor szűcsölése közben míról esnék lassú, halk szó másról, mint a háborúról, meg a drágaságról? Hej, a nagy idők nehéz gyászbán fogamzott fia: a háború, meg fekte fájdalomban születtet unokája: a drágaság már innen-onnan kerek esztendeje képezi a mindennapi beszéd tárgyát a körben.

Peter bácsi megingatja deresdőt fejét: — Nem úgy van az, legények. Még ma is van valami, ami nem drága. Egy féltiter egy vízzel — ki tartja a fogadást, hogy nem találjátok ki?!

— Benn volt a kertész asszonyom. Fialat, erős menyecske, kinek tagadhatatlanul érdekes, sőt szép vonásait a sok, nehéz munka, gyerek, a gond már korai ráncokkal borozdálta át. Tudjátok, mily hamar öregszene a mi népnék asszonyai.

— Az én kertészem is magára

maradt a nagy világfelfordulásban. Még augusztusban elvitték az urát Galiciába; az öt gyerek, a jószág, a veteményes-föld, a tanya birtok gondja mind-mind az ő fiatal vállára nehezett. Viselte emberül. Két erős karja közt égett a munka, ha nem futotta ki a nappal, pótolta az éjszaka, nem panaszkodott, nem sírt, összeszorított ajakkal, kemény nézéssel állta a helyét, hogy semmi fogyalkozása ne legyen annak az öt árthatlannak s a János elégedetten sodorja majd végig a bajuszt, ha megjön, azután a tanyaház udvarán megáll...

— Csak a mikor eljött a nagy vár siralmas elestének híre, akkor letört egy szerezze az én asszonyom. Mintha a lelkét tépték volna ki, csak ilt szótlanul, napokon át, maga elé meredt tekintettel... Tett, vetül, dolgozott gépiesen, de szinte értelem nélkül, és kelve szentem. Mert hát oda lett a reménység, nem irt többet az „embőr“, elcsétt-e, meghalt-e, elvitték-e messze Szibéria országba? tán a magasságos teremtő maga se tudná megmondani!...

— De most ragyogott az arca. Ruganyos lolt a járása, szinte ringatta, táncoltatta a csapját, mikor síelőt felpétekkel a kisajton befordult. Szinte felvidult láttára, — No menyecske! Mi jót hozott?

Ugyan ugy-e megbátorodott már lelkem, mondtam úgy-e, hogy nem kell annyira busulni, majd csak megsegít a jó Isten bennünk...

— Kézt csokolom, tekintetes uram! Irt a János. (Itt előkerült a kötény széle, a könnyek letörése céljából.) Hála Isten, él az én lelkem uram. Ott van messze a Káspi tenger partján. Egy kis pénz kér. Azért szaladtam be tekintetes uram, hogy tessék szives lenni megcimezni és elküldeni ezt az ötven koronát neki, de sürgönybe, mert azt írta, hogy úgy bizonyosan megkapja.

— Szívesen galambom. Be szép magától, hogy szegény asszony, dolgos asszony le tere ilyen szép summát küld az urának. Megdádja érte az Isten. De dróton küldeni drága lesz ám egy kicsit a dolog, többbe kerül tiz koronánál is...

— Dehogy lesz drága tekintetes uram. Nem drága az. Hiszen a Jánosnak meg. Cipőt se veszek, mikor olyan jó idű van, jó lesz most már a tavalyi is. Még ha drága is — tette hozzá könnyek közt mosolyogva — nem drága az, csak kapja meg, küldök mindjárt többet is...

— Hát lássátok gyerekek, és az ami nem drága ma se és sohasé. A szerető

Homoki ügy.

(Írta: Magyar Kázmér.)

Kecskemét, 1914 július 20.

(Folytatás.)

Eszt *gyalogpiac*, melyen a kis természetű nagy mennyiségű készletei találnak bevételt. Pezsgő a forgalom, kísérteties a csönd fölötté.

Kocsi piac is van. Lechner Ödönnek remeke, a magyar szabásban, zslésben és fenségben tündökölő városába keleti fél oldalán és az egész északi vonalon a nagybombirtokosok, természetű egész kocsiarománnyal várják magukhoz a bevételt.

A nagy templom, a városháza, a „Kossuth“ (csak így mondják, nem szobornak hívják) előtt és mellett történik a kocsi szakadatlan el és fölvonása, a gyalogosok és a taligások érkezése és pedig 1 és 3 óra között, az elhelyezkedés, a barack eladás tölti ki az időt 4 és 5 óráig, attól kezdve 6—7 óráig a csomagolót helyekre való elszállítás is megfőrtént. Az úres köcsök is elhagyják már a városot, sietnek rajtuk haza a népek, tñn otthon is vannak már és tán a napi munkába is állottak jórészt az éjszakai fáradalmak után...

Az ember egyik ámulatból a másikba esik. Legjobban az éjszakai kép lekszi meg agyvelőnkét és szívünk tájkéit. Néma kép, a némaság bántó és egyuttal felemelő hatással. Mintha csak automatak mozognának, nincs hang, nincs nesz, nincs zslvály ideges kifakadásnak, lármának nem ott-hona ez a hely. Ez a *nép dícsérete*. De a hatóságának dícsérete és a vásári szervezete is. 12 vásárbiizzossal bonyolítják le az éjjeli forgalmat 1000—1500 kocsi, 4—6000 ember, árus, vevő, munkás ügyebaját.

rend tisztelete, a rend erejébe vetett hit és bizalom naponkénti bizonygátságlete ez a piac, s annak bizonygása, hogy élni tud és élni kíván a rend dídúsuával a magyar!

Itt ezen a piacon érte meg az ember voltaképpen Kossuth Lajost mikor szürkölte szobrára tekint, mely szobor közvetlen környéke reggel 4 óráig a mezei munkások gyülekező helye a napszám kereset és kínálat találkozó pontja. Már 2 órakor ott láttuk a kemény homoki magyarok szép száms, izmos alakjait, kinek kapa, kinek kasza a hatalmas vállán, ki meg csak úgy gyalogszerrel váró. 4 óráig, napkeltéig leg-több ember már dolgozta, aki meg nem talált: ballag haza, a saját dolga ad munkát otthon neki.

Mert ez a piaci rend. Kossuth szobrának tájéka reggel 1-től 4-ig a mezei munkásoké, a föld művelőié, akik az „életet“ a mindennapi kenyeret állítják elő. 4 órakor megürül a tér, új alakulat helyezkedik rá, a süítő ipar, a kész kenyérről, a foszló kalácsal...

Kossuth Lajost itt érte meg az ember, Kossuth-ot, aki „leborult a nemzet nagysága előtt.“

Ezt a népet, közönséget, ezt a hatóságot, ennek összhangzatossá elemüközésé értlette Kossuth, ez látta, bizony ezt érezte meg látnoki lelke már annak idején.

Ezt a *homoki népet, mely a takarús és céptlés időszakában a belterességgel haladó gazdasági sokszoros munkáinak végzése mellett családtagjainak összeműködésével gyümölcsből, mellékereset képen 1—2 millió koronát összekuporgat, ennyivel növeli a magyará vagyonát, s megégy ennyivel nemzetének anyagi erejét, mert eddig ennyi elérésére ad módot a kereskedelmennek is!*

Nem szabad felejtetni, hogy az *erőfeszít munkája nélkül* nem állana ilyen nagy gyümölcsmennyiség a kereskedelem, s a közlelmzés rendelkezésére, s ha ez a

asszony, az édes, jó feleség szive, szeretetnek melege. Aki odaadja mindenét, meghoz minden áldozatot, nem talál drágának semmit, csak a párján segthesen. Áldja meg őket a természet!

(Hogyan terem a bér uszora.)

A hatóság nálunk is megállította a legmagasabb napszám béreket. Mivel az itthon maradt munkás elem a drágaság által is üze, meg a nagy keresetre való kilátástól is verszemet kapva már-már lehetetlen és képtelen követelésekkel áll elő: a tanács kötelegszerűen meghatározta a mezőgazdasági munka díját s a napszám-béreket. Megfontolta, megvizsgálta a kérdést mindkét oldalát, tekintetbe vette a gazda és munkás helyzetét s igyekezett olyan közepárt találni, ami mellett a gazda se megy tönkre és a szegény ember is megkeresheti a maga és családja életét és biztosítania megélhetését. A hozott határozatokot kihirdette, az ellene vétők ellen a törvény tilalmát szegtesz s ellenőrzőközegre bizta, hogy a határozat életbe lépjen.

Mindenki fellélegzett. A megkönnyebülés sóhajával várta, hogy immár rendes mederbe tér a napszám kérdése, szőlőknek meglesznek munkálva, isten áldása, a gabona idejében omlik keresztékbe, a cseplés megadja a hozzáfizott nagy-nagy, drága reményeket, lesz kenyérünk, lesz ételmünk, elhúzódnak a munkás néség fenyegető felhő határunkra! . . .

Vártunk — és megint csodálodunk. Amint a kihirdetést külvő reggel megjelentünk a piacon, ámulva hallottuk, hogy a napszámában induló emberek tudni sem akarnak a megállap tott árakkól. Csendesen mosolyogtak a határozat szerint előadott kínálatra és egyszerűen kijelentették, hogy most nem hajlandók munkát vállalni. Nem hoztak ők kaszát sem, dohogy is gondolat-ök ma fűvágásra. csak érdelkődni, tanácskozni jöttek össze a megszokott sarakra. Hogyan is gondolják az urak azt, hogy 5-6 koronáért elmehessen ma dolgozni a szegény ember, mikor a kenyérré és a szalonára válót sem keresheti meg

ilyen ár mellett?! Ma, mikor egy kilo szalonára öt korona, egy kis kenyér négy koronát kapható.

Zavartan és szomorúan kezdtek belátni ennek az érvelésnek az igazságát, de azért érthető kíváncsisággal vártuk, hogy mi lesz? Mit csinál ez a sok, munkás ember, ha csakugyan nem megy el napszámába?! . . .

Vártunk. És különös dolgot tapasztaltunk. Azt, hogy a beszélgető, pipázgató emberek karikája mind kisebb lett, egyre szűkebbre szorult. Itt is, ott is kivált a csoportból egy-egy ember, csendesen elballagott s — a másik utca sarkon már vállán kasszával vigan indult neki a mezőnek. Előtte, mögötte egy-egy gazda, vagy a megbizottja! . . .

Mi történt itt? Hát csak az, hogy a mi jó gazdáink, akiknek keresi panaszai indították hatóságunkat a fenti határozat meghozatalára, hogy látták, hogy a napszámokos a csöndes ellenállás, magyarul: a sztrájk álláspontjára helyezkednek, kihitűek lettek. Elvesztették a hatósági rendelet erejébe vetett bizalmukat, hirtelen az a gondolat villant át gondtől terhes agyukon: hátha mégis jobban járok, ha bármi áron is, de levágtatom a füvetem? Olyan nagy a drágaság, olyan óriási a takarmány — hiány, hogy még így is jobban jövök ki . . . S a gondolatot tett követte. Szép, pénz nélkül intett egyik is, másik is egy-egy ismerős napszámos embernek, aki oldalt lépett a megértett jelle — hogy a többiek, a bíró, a rendőr meg ne hallják — s hamarosan megalkudtak: — Te ne szólj semmit. Megadom én az öt pöngőt! meg a kosztot, csak gyere oszt vágd le azt a kis mezőt!

Igy bizony. Panaszkodunk, keserünk. Őcsaroljuk a hatóságot, hogy úgy, meg úgy, tönkre kell menni a gazdának em.lett a szörny! napszámok mellett. Mikor aztán van intézkedés, hoznak okos határozatot, nincs bennünk elég erély és bátorság, hogy a sarkunkra álljunk és kiverkedjük a magunk igazát. Megjeddünk az első ellenállásra, a köznek távolabbi érdekét fölött felülkerekedik a leskelődő ön-

zés: mit bánom én! Nem leszek koldus, ha még egyszer kifizetem ezt a borzasztó bért; legalább lesz szénám, le lesz vagy a gabonám . . . Ha másként nem lehet, így is jó . . .

Legyünk ösztintek és valljuk be: magunk vagyunk oka a bér uszornának.

sz.

Nyilatkozat.

A „Nagykorösi Ujság” mult vasárnapj szánamban „Egy városi képviselő” aláírással közölték cikkre válaszul a következők:

A bizonyítványok kiadására és a kérvények készítésére vonatkozólag nyilat, kertelés nélkül megletemen a egutolsó közgyűlésen az egyedül illetékes fórum, a képviselőtestület előtt a képviselőtestület kifogás nélkül tudomással vette válaszatot. Ezeknek a kérdéseknek ismételt hírlapi megvitását tehát feleslegesnek tartom.

Ami azonban a kérvényeknek a miniszteriumhoz beterjesztését illeti, erre vonatkozólag köteleseggemnek tartom kijelenteni, hogy ez nem az én érdemem, mert engem eddig egyetlen egy fél sem kért meg arra, hogy kérvényét juttassam el a miniszteriumhoz, hanem — úgy tudom — hogy a kérvényező apák és anyák legnagyobb része közszereletben álló országgyűlési képviselőkhöz, Bakó József arhoz fordult pártfogásért, aki — hosszú éveken keresztül mindig tapasztalt szókazóságot hiszen — a mai nehéz időkben is mindig szivesen áll a hozzáforduló polgársáraink rendelkezésére s időt és fáradságot nem kímélve, sőt a mostani rendellen vonatjárások alatt hetenként kéthárom északját is felfalozva — a legjobb szívvel és a legnagyobb buzgalommal jár el a fiai után vágyódó édes apák és anyák kérvényeinek elintéztetése körül. Ismétlem tehát, hogy ennek a egyedül Bakó József országgyűlési képviselő uré, akit arra kérék, sziveskedjék nekem megbocsájtani, hogy — amidőn

mennyiség hiányzik: a kereskedelem aligha bontogathatja ki messzire horád szénágyalását, a közéletmezés ki nem eléri a teljes igényét!

Nem szabad feledni, hogy a föld népének a piac tanulságaiból sejtett és látott munkája, erőfeszítése teljesen önkényes, szükség, kényszerítés, nem áll mögötte, a vagon gyűjtés vágya az egyetlen rugója tetteinek, a mentől nagyobb haszon elérése! Hisz ha csak egy csöppeccské volna lustább ez a nép, vagy nem lenne egészen ennyire törekvő, bizony sokkal, de sokkal nagyobb kényelem mellett juthatna némileg csékyébe, de még mindig tisztas jövedelmének a baraktermesztés révén. Engedné teljesen megérni a fán, letörné cefrének, kiégetné pálinkának . . .

De mikor neki éppen ez a töblet kell, amelyet elérni csak nagyobb erőfeszítéssel lehet! Ez az ő erénye, s legszebb dicsérete is!

Különös sullyal esik latba ennek a megállapítása ma, mikor üres jelszavak, téves tanok, viszonyaink közé sehogya se találó elméletek, a zugsajtsó és népmáitás másnému ostroma alatt áll a homoki magyar!

Nem lehet eléggé sajnálni, hogy a kereskedelmi miniszter nem érkeztet le a mult hét végéig Kecskemétre, ahogy szándékában volt. Akkor érte el a barack piac a virulés legmagasabb fokát. Le fog jönni remélhetőleg máskor, bár jónne mielőbb, de i rendszernél nagyobb kísérettel ám, Bokányi, Weltner, a munkásküldöttség képviselői jöjjenek vele. Az éjjeli piacon tegyennek közvetlen tanulmányt s lássák, hogy mi is a munka a szó igazi agrárius értelmében és mi volna a 8 órai munkaidő végzettsége szintén agrar és magyar nemzet vonatkozásban?! de merkantil vonatkozásban is mit jelentene?! mert — ismétljük a mennyi korona, — most milliónyi van szóban — jut a barack révén az agráriusok ezreinek ugyanannyi korona — és szintén millióról szólva — őti a pár száz kereskedő zsebébe. Ma, Nem ütné egy réz garas se bezegg, ha reggel 6-tól este 6-ig való munkaidőben maszlagát bevénne a magyar, amit az őt megérteni nem tudó zöld elmélet a zöld asztal mellől kínálgat felé.

És nem ártana, ha azok a vezér

urak szintén föltekintének a Kossuth szoborra és a kaszás csoportra itt alant, mikor a hajnal pörtyé fénye azokra a munkára nyögő kaszapengerek festi rá önszínét. A kasza vnyelő a turáni erőt tartja nyugalomra, a világ legerősebb keze, melyet a józanság és megmondalás bölcsesége fékez és kormányoz és tartja nyugodtan még mindig, ha handabandának, ha ronjnak is körülötte részes beszédelt a levegőt, ha félre akarják is lökni a természetes fejlődés örök törvényeit, ha a nemzetközi hóbert forgatagának neki szertnek is szorítani a magyart — szóbeszéd által. Csak beszéd, szóbeszéd gondolja nagy nyugodtsággal. És megindul a külső munkára. Itt bent pedig a kereskedelem, a forgalom vezni azt szerepét és végzi az értékesítés részletes teendőit fűrgem mozogva mint kacska a tavon, míg a Bokányi, Weltnernek a központi kolák futlosnak riadtan a parton föl s alá, kétségbe esve azon, hogy mennyire fogynak s mivé változnak a pesti és egyéb városi demokrata kereskedők itt a homoki magyarok között!

(Folyt. köv.)

a sorok között egy általa végzett munka érdemét nekem akarják betudni — a való igazság (szinte leírásra céljából az ő mindenki által tisztelt nevét és tevékenységét bátor voltam paraszóval megemlíteni.

Amint azonban egy pillanatra sem engedhettem egy nem általam végzett munka érdemét magamnak betudni, épp úgy tiltakoznom kell az ellen is, hogy a saját tevékenységemet akár egy cikkíró, akár más a legkisebb gyanúsítással is illetni merje. A városi levéltárban hivatalos tevékenységem összes aktáit bárki által bármikor megtekinthetők s ezek az akták bizonyítják, hogy én semmiféle hivatalos dologban senkinek kivétel vagy kedvezményem nem tettem, szegényen, gazdaggal egyformán bántam s a hatáskörömbe tartozó ügyeket mindig késedelem nélkül, pontosan elintéztém, vagyis bent is megtartottam azt az elvet, amit — mig kívül voltam — mindig hirdtettem, *hogy nem a nép van a hivatalért, hanem a hivatal van a népért.*

Arra kérem tehát a névtelenül szereplő cikkíró városi képviselő urat, tetszőleg egy kissé lelkismeretével és tartózkodással a hasonló gyanúsítóktól, amelyek legtöbbször a legnagyobb igazságtalanságra vezetnek. Én például emlékszem egy esetre — ugy 12-13 évvel ezelőtt szintén Nagykőrösön történt — amikor egy előkelő állásban levő városi tisztviselőt — bizonyára a cikkíró városi képviselő ur által is alaptalanoknak tartott gyanúsítások folytán — *tisztviselői állását azonnal felfüggesztették, a városi ur kasznóból kigyolyozták s hosszú évekig egy kínos fegyelmi és szegénytelen bűnvádi eljárási összes herce-hurcáinak kitették. S még egy másik esetre, amelyben ugyanezen előkelő, de már akkor felfüggesztett városi tisztviselőt a saját könnyelmű vádaskodásának kellemetlen következményeitől — *kezzeim között levő hálálkodó levele szerint — én mentettem meg.**

Gondolja meg a cikkíró városi képviselő ur, hogy mit állhatott ki ez a most említett városi tisztviselő és mit állhatott ki árthatlan családja ama hosszú évek alatt, amíg ő járta a Golgotát.

Ha pedig nem tudná ezeket a kínokat elképzelni, jöjjen el hozzám, én meg mondok neki, esetleg a következő számban *meg is írom*, hogy ki volt az a felfüggesztett, kigyolyozott és bűnvádi úton is évekig üldözött tisztviselő s megkérdezheti tőle, hogy mit csinálhat az, ha egy tisztviselőt és egy családapát alaptalanul meggyanúsítanak.

Dr. Dobos László.

Gyümölcs és zöldség-feldolgozó tanfolyam.

— Nők részére. —

A Gazdasági Egyesület kérelmére a m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur városunkban folyó év augusztus hó 1-től négy hetes gyümölcs és zöldségfeldolgozó tanfolyamot rendez.

A feldolgozás a beállítás és egyéb eljárások nálunk csak a házi felhasználás

mérévéhez igazodnak s így célja a tanfolyamok nemcsak a kukorral való eltevés, hanem különösen egyéb ezen a vidéken kevésbé szokásos, de kivitelre alkalmas s költséget alig igénylő feldolgozási módoknak az ismertetése és megbonosítása.

Dicső szövetségésünkkel Németországban örökös kizárólag lehet elhelyezni olyan anyagokból, melyek nyersen kivitelre nem alkalmasak s ilyhon pedig alig értékesíthők.

A tanfolyam díjlan s helyisége a „Konstantin” iskolában lesz.

Növendékek csak korlátolt számban lehetnek fel, beiratkozni lehet a Gazdasági Egyesület iktári hivatalában naponként d. u. fél 3 óráig 4 óráig.

Péter és Pál.

Megpendült a kasza a magyar rónákon, neki fogtunk ennek az évnek, mint minden évnek legfontosabb munkájához, az aratáshoz. Minden évben ünnepnapja az a magyarságnak, mikor megkezdődik az aratás. De az idén ezerszeres ünnepnap ez, nemcsak azért, mert egyáltalában arathatunk, hanem azért is, mert olyan gazdag, olyan szép termésre van jogos kilátásunk, amilyen nagyon régen nem volt.

A mai háború — hiszen már annyiszor említettük, annyiszor mondtuk — gazdasági háború. A gazdasági fejlettség, a gazdasági szervezetség ulti most diadalát a kalmarvilágon, amely csak pénzhűszeggel dolgozott, anélkül, hogy gazdasági életét kellőképp megalapozta volna. Ahogy a németeknek az ipari szervezetség volt a védőbástyája és tartaléka, amelyet maga mögött érezve, amelyre támaszkodva ezt a háborút megkezdte, úgy nekünk a legtöbb reményünk, legtöbb biztos tétünk arra, hogy ezt a háborút győzedelmes megvívhatjuk, a termés, a föld volt.

És a föld nem hagyott bennünket eszerben az idén sem. A magyar föld ebben az esztendőben gazdagabban termelt, mint a múlt évben, többet hozott, mint a legutolsó esztendőök bármelyikében. A június hónap ennek a háborúnak a történetében talán a legszebb, legboldogabb hónapja a ketős szövetségnek. Az oroszokon aratott elhatározó győzelmünk mellé odaill diadalnak a termés, a magyar humus hűsége, amely épen most nem hagyott el bennünket.

Már az első hivatalos termésjelentés is nagyszerű reményekre jogosított, de azután egy kis szárazság következett, amely ha nem is törte le, de legalább is megingatta reményeinket. Most azonban az utolsó hét bőséges csapadéka újra megerősített bennünket, újra biztosabbá tette azt, hogy nagyszerű termés várhatunk és minden bizalommal, minden reménnyel elteve eszeddel meg a kasza a magyar földek felett.

Akik eddig az ideit természet látták, mind a legszebb, legjobb reményekkel biztattak bennünket. Bevált tehát az a jóslat, hogy a magyar föld lesz a legnagyobb támaszunk, az a föld, amelynek zöld vetését a tavasszal kozák hordákkal akarta legázoltatni az entente. Tudták ők is, mit akarnak, tudták, hogy ha a magyar föld megvalósítja a régi tradíciókat, nem lesz olyan elleneséges erő, amely legyőzzön bennünket, tudták, hogy akkor hiába minden blokád, hiába minden kizárólagos teória, ezzel sikerit aratni nem lehet.

Németország nagyszerűen szervezetti

ipara mellett itt állunk mi, a kitünő természetgazdagabb állam, e két alkotóból olyan erőd erő fölfállani, ami meggyengélt községeink, tartalékaiból kifosztott francia gárda és nehezen toborzott leher és szines angolok nem tudnak megtörni.

Péter és Pál legnagyobb ünnepnapja lehet ennek a háborús esztendőnek, mert az ideit Péter és Pál sok békés, diadalmas Péter és Pál napját biztosítja nekünk.

Pendüljön meg a kasza és a diadalmas ágyúdörgés és leggyverproppogás közepette is zengje halálját fel a magas egekbe, a magyarok Istenéhez.

Tanító, akit a közönség fízet.

A „Világ” c. politikai napilap írja: Szinte országos név lett a Szacsyvá Tibor Klemmi majori néptanító, akit nekem katonai szolgálata alatt az iskolafenntartó Kegyelvich György gróf meggyesbodási földesur fölmondott és nem adja ki a fizetését. Több, mint egy fél év óta nem kap már fizetés Szacsyvá Tibor ilythonmaradt felesége, aki hiába apellált az aradmegyei közigazgatási bizottsághoz és a közkutatási miniszterhez. Az eset érthető feltűnést keltett mindenütt és adományok érkeztek hozzá Szacsyvá Tibor családjá részére. A beérkezett összeget kikérletették arra az összegre, amit az iskolafenntartó, a szivnéklítő, büszke gróf megtagadott a néptanító-tizedes családjától és ezentúl a Világ szerkesztőség fog gondoskodni róla, hogy Szacsyvá Tibor néptanító felesége minden hónapban megkapja hadbavonult férje fizetését.

HIREK.

— **Előleptetés.** Örömmel értesülünk, hogy városunk szülőite közül a legutóbb megtartott tisztviselői alkalmaival a következő földiönk lettek sikeres eredmények alapján előleptetve a budapesti 29-ik örméves gyalogrezdnél hadapród jeltöltönves terékre: V. Faragó Antal, Szics Dénés és D. Tóth Ambrus ref. tanítók, továbbá dr. Farkas Elek és dr. Horváth Márton ügyvédek. — Öszintén gratulálunk fiatal barátaink előleptetéséhez.

— **Pénzküldemények hadifogságba került katonák részére.** Altalános tudott dolog az, hogy a hadifogságba jutott katonáink részére szóló pénzküldemények továbbítása mily körülményes eljárást tesz szükségessé és hogy a rendes postai küldés a semleges államok közvetítése folytán hetekig tartó hosszadalmas, lassú volt, amellett, hogy egyik-másik hadviselő ellenséges állam hivatalos kezelésének megbízhatatlansága folytán a pénz megérkezése tekintetében is jogos kétyvek támadhattak. Örvendest értesülést szerzünk arról, hogy városunknak hivatalosa magaslattan álló egyik pénzintéző, a Nagykörsői Népbankata hadifogyók részére szóló bankátalásokat bevezette és a fogyók hozzatartozói által küldeni szándékolt pénzüsségeket a hazafias célra való tekintetből teljesen díjlanul to-

vábjátja. A bank-átutalás előnye az, hogy táviratilag történik, minek folytán a pénzküldemény a kéts megbiztatóság elleneséges hivatalos kezelést jórészt elkerülve, 1—2 nap alatt céljához ér.

— **Személyi hír.** Dr. Mentovich Ferenc főgimn. tanár néhány hete idűlő kúrára Szovátrába utazott.

— **Templombucsu.** Tisztelettel értesitem ezton is a buzgó híveket, hogy templomunk védőszentjének, Szent László királynak napja a mai vásár napjára esvén, a bucusut a jóvá vásáronapon, vagyis július hó 4-én fogjuk ünnepeyn meg tartani. Nagykőrös, 1915. év június hó 24-én. Takács Mihály, apátplébános.

— **Személyi hír.** Fehér Béla m. kir. mentelmi állatorvosunk kiküldetéséből állandó tartózkodásra hazérkezett.

— **Új ügyszóltály a miniszteriumban.** A kultuszminiszteriumban az elemi iskolák vezetéseit új ügyszóltály szervezettel, melyről a miniszterium értesítette a vármegyeket és városokat.

— **Orvosi kinevezés.** Dr. Torday Béla orvosunkat, aki a háboruban mint a 9. honvédszávezred ezredorosa teljes tábort szolgálatot s e minőségben legutóbb a II. számú, Kuzmik-féle budapesti egyetemi sebészeti klinikán berendezett hadikórházban működött, a *debreceni meggyföldi katonai kórház sebész-főorvosává* neveztek ki. Torday dr. már el is foglalta nagy felelősséggel járó új állását.

— **Esperesi látogatás.** A szokásos „kánoni vizitáció”, vagyis az egyház anyagi és szellemi előmenetelének, erkölcsi állapotának évenként megismétlődő megvizsgálását f. hó 24-én végézte Kiss Zsigmond abonyi ref. lelkész, egyházmegyei főjegyző ref. gyülekezetünkben. Az e célból összehívott presbitéri gyűlés a szorgos munkáidőben csekély számban megjelent tagok száma mellett ugyan nem volt hivatalosan meg tartható, de a jelen voltak értekezletet alkulva az elnökség úján megjelelték a fel telt kérdő pontokra s az egyház állapotáról kimerítő felvilágosítást adtak. Kiss Zsigmond főjegyző ez alkalommal főtiszteletű Ádám Kálmán esperes urat helyettesítette, aki másféle elfoglaltatása miatt nem jöhött el személyesen.

— **Eljegyzés.** K. Varga Dénes községi tanító eljegyezte Rásky Emmuskát, Rásky Mihály kisi-jászálási tanító kedves leányát. Eljegyzésükthöz mi is szerencsekívántainkat fűzzük.

— **Mindent a hazáért!** A legdrágábbainkat is!... Lehetetlen mely fájdalom, keserő könnyhullatás nélkül tudatunk Jó Sándor joghallgató, főgimnáziumunk egyik legkiválóbb, leghetesebb volt tanulójának ifjú, hős halálát, aki a haza védelmében esett a harcra. Egy éve tett jeles érettségi vizsgálatot iskolánkban; az intézetnek dsze, büszkesége volt, kiváló tehetségű, jeles szorgalmú, igen ambiciózus, önértékes, nagyvirhativolt ifjú... Gyászos esteledő 3 éven át volt szállásadójának, Hegedűs Ambrus gazdálkodómester és nejének fájó könnyek közt, végletlen szomor leiben küldött értesítést kedves kis nővére, Zsófia: „Kedves Hegedűs Néné és Ácsi! Én, valamint kedves apám és anyám megtört szívvel tudadjuk, hogy Sándor a galicai harcra ténny halált halt. Ezt a hírt egy harc téri köztör orvos írta meg és a zsebében

levő fényképet, naplót és bucuszó levelet is elküldötte és értesített, hogy Sándor a Sítinok melletti fenyves erdőben van eltemetve. Sándor a harcra május 1-én ment el és május 26—30-ig terjedő időben halt meg... Bucuszó levele így szól: „Kedves Szüleim! E sorokat az iszonyatos harc közepette írom, ne talán, ha elesnék, azért megírom utolsó leveletem. Naplóm, ha kézhez kapjátok, megolvashatjátok belőle érzéseimet és szenvedéseimet. Sokszor gondoltam rátok! A halál gondolata csak mosolyt hoz ajakamra, de az a gondolat, hogy az ítélet elvázat, szívemet tépi szét. Éjtelek boldogan! Isten veletek ti drága szivek! Csókol Sándor...” A sejtelen valóra vált, az ifjú szív elvérzett, a haza oltára egy jeles ifjú, egy sokra hivatott lélek fog emlékvilá megszentelb, gazdagabb!

— **Mintegy 400 hadifogoly munkás érkezett,** — nem Nagykőrösre, hanem Kecsémre (hozzánk csak 120.) f. hó 25-én és 27-én az aratás munkálatokban való segítség végett. — Az orosz foglyokat a somorjai foglyaláborból hozták.

— **Kitüntetés.** Técsy Zsigmond gazdasági akadémia hallgató, földünk, — Técsy Zsigmond reform. tan tónk derék fia, — aki jelenleg Galiciában, a 17-ik tábortüzérezében mint kaddé vesz részt a hősikázelében, szép kitüntetés érte; ugyanis víztárséje elismerésű a II. o. ezüst víztárséje érmet kapta. — Öszinte szívvel üdvözöljük a kitüntetett fiatal barátunkat. — Ez alkalommal említjük meg, hogy Técsy Zsigmond érdekes levelet intézett Técsy Bálint negyvennyolcas honvéd-nagybátyjához, melyben a többek között a következőket írja: „A napokban a „Pesti Hírlap” 25-iki számában a legnagyobb örömmel olvastam, hogy a negyvennyolcas honvédek gyűlésén milyen lelkem bátyám a mai honvédek hősiességéről és hogy az ebédn mily hazafias beszédet mondott. Annak igazán örülhetünk, hogy az elmúlt tíz hónap alatt az ellenség csak fenygetések használta, de bántani nem tudta. Ebben országnérse van azoknak a honvédeknek is, akikről Bálint bátyám oly elismeréssel nyilatkozott. Mi is — tüzerek — ahol az ágyúinkkal megjelenünk, a muszka mindég szalad. Igaz, hogy ők is üdvözölnek egy pár srappellel és gránáttal, de hát nem mindég találnak. Mi is pld. 53 srappellel 2 gránáttal kildem át hozzájuk az én ágyúmmal és elég jó eredményű. Ők is üdvözöltek azután, de hát csak a hátunk mögött ment és egy pár elébünk...”

— **Poszonyban épül a monarchia legelső foglyalábor.** A gorlicei győzelem óta anyni orosz került fogságunkba, hogy új foglyaláborokat kell építenünk. A monarchia legnagyobb foglyaláborba már épül is Poszonyban, négyszázötven barak lesz a telepen, amelyen 80,000—100,000 fogoly számára lesz hely.

— **Augustus 15-én vonulnak be a 18 évesek.** A honvédelmi miniszterti rendelet érkezett az 1897. évben született és besorozott népfelkelők bevonására vonatkozólag. Eredetleg úgy volt tervezve, hogy a fiatal népfelkelők július 15-én tartoznak bevonulni. Az ide érkezett rendelet értelmében a bevonulási határidőt egy hónappal kitöltö a miniszter. Az újabb határidő augusztus 15., amikor is minden alkalmasnak talált 1897. évi születésű népfelkelőt tartozik bevonulni ahhoz a parancsnoksághoz, amelyhez a szemle alkalmával be lett osztva.

— **Hős halál.** Ifj. Thury Mihály m. kir. számtiszt, főgimnáziumunk egykori dékán, szorgalmas növényede, ki a tábortüzéreznél teljes telt hadi szolgálatot, ifjú életének 31 évében az Isonzó-menti harcokban, a haza hős védelmében vívőül küzdve f. hó 2-án a csatáren elesett. Fiatal életének minden szép reményét a haza oltárára tette véres áldozatul, melly a kegyelet örök emlékeztetője! Az elesett hős ifjubarán Dr. Jóó Imre nyug. főgimn. tanár unokaöccsét gyászolja.

— **Helyreigazítás.** A csatortókép számmunkban az ösztöndíjakat kimutató lapunkunkban a „Filtoss István ügyvéd és neje” alapítványánál sávolyán folytán a kiutalt összeg 12 kor. 40 fillérnek lett kiutaltva, holott helyesen 128 kor. 40 fillért kaptak jelenként és külön-külön Simon István és Péti Béla 1-ő számú o. tanuló.

— **Hős halál.** Szivák György törzsi születésű katonája galicai harcraén május 28-án hős halált halt. Szülei és hét testvére gyászolja.

— **Orosz fogoly levele.** Magyar Sándor, orosz fogságba jutott katonának edes atyjához, Magyar Józsefhez (II. 128. sz.) Táskestből levelet írt, amelyben tudatja, hogy egészséges, valamint a következő földi is: Kopa Ferenc, Csűkő László, Szentpéteri Ferenc, Sallai Balázs, Sánta István, Dayka László, Száme József, Kúrti József, Csűkő József. A fenti nagykőrösiek mindannyian a levélrólvál együtt vannak hadifogságban.

— **Dr. Győre Pál temetése.** Már meg rtuk, hogy dr. Győre Pál a 29. agyalezred tartalékos hadnagya — főgimnáziumunknak egykori jeles növényede, — székesfővárosi kiváló ügyvéd, számlatan főúr dom nium nonvárom direktora, kiváló gazdasz, a rettenetes drohobici átközében, mintegy negyven tisztársával együtt, mult hó 21-én hős halált halt. Egy orosz gránátölt talála általa és vállán kapott nehézsébe ket, mikbe másnap belehalt. Ezzel bezártult egy nagyon sokat gerő életű ember, ki hült egy nemesen érdes fiv. Mikor öccse, Győre Győző honvéd főhadnagy megtudta a gyászos hírt, elutazott Drohobichra, ahol holttestét exhumáltatta, amely hazaszállítatott szülőföldjére, Abonyba. Temetése is hó 20-án délután volt a ref. temető halottasházában; most már a családi sírhelyen alussza dicső örökalmat. A síri buzisztatót Papp Péter főjegyző mondta.

— **Új kétkoronas papirpénz.** Néhány nap óta kezdi forgalomba hozni a jegybank az új kétkoronasokat, amelyek sokkal jobb papirosra vannak nyomva, mint az eddigiek, tehát rajzuk és felirásuk tisztább. A rajz, a felírás és a felirás változatlan, mert az új bankjegyek a régi meztetek alapján készültek. Az elhogyolódott kétkoronasokat a jegybank kezdi bevonn.

— **Iparos- és kereskedőtanácsok.** Nálunk eddig 2000 korona államsegélyt élvezett. Most azonban csak 800 korona állapítottat meg felsőbb hatóságilag, melyre vonatkozólag a közgyűlés elrendelte, hogy újabb feltérjesztés, illetve kérelem intézésekk az illetékes miniszteriumhoz az eddig élvezett államsegély folyósítása céljából.

— **A fényújítás eredménye.** Amint értesülünk, városunkban az újabban eszközölt fényújítás mintegy 20 méterháza különféle felhasználható fémmennyiséget eredményezett, amelyet e hó 23-án szállítottak el az illetékes helyre.

— A Pályaválasztási Tanácsadó d jánalul ad tanácsot fiuknak és leányoknak a pályaválasztásra vonatkozó minden kérdésben Budapesten, hétfőn a IV., Ranolder u. 22., kedden a II., Margit-körút 21., pénteken a VII., Dohány-u. 65. sz. iskolában mindenkor délután 6–8 óráig.

— A Tóth József-féle telekrezvevői — Babós Károly és neje, illetve utóbbi, miután férje hadban van — azt kérelmezték a várostól, hogy annak 9080 korona vételárát két részletben fizethessék meg; a közgyűlés akként határozott, hogy 4000 koronát most, a fennmaradó összeget pedig majdan a moratórium után fizessék meg.

— Mikor a piac megáll... Pénteken hajnalban megállt a piac. Egyszerre csak szét értettek a kereskedők s a gyümölcs és zöldség árak hanyatt-homlok zuhantak lefelé, úgy hogy a meglepődött eladóközönség egy darabig tanácstalanul nézte az árak siralmas letörését, aztán nagy része bement hazaballagott a portékájával. Beszéltek több híreltést, többek között azt, hogy előző nap feltartoztatták és kirakták valamelyik állomáson a kőrösi árt, ez az oka a vásárló kedv hirtelen hanyatlásának. Pedig csak a pénteki nap tette a nagy értesítést: a bécsiek nem szedték, így a kínálattal szemben a kereslet minimális maradt. Megtörtént hát a szokásos ártörés s termelők nagy panaszára. Az oltott meggy 80–100 fillérről 50–60 fillérré hanyatlott, az apró meggy 24 fillérről 6 fillére, a ribizike 48 fillérről 24-re. Csak az uborka tartotta magát, jó hírű zöld terményinkből még tegnap is 8-ot vettek husz fillérrel.

— A közlelmzésre szánt szalonna kimérése minden kedden, pénteken és vasárnap történik a hatósági székben. Különkénti ára 4 K 30 Ft. Nagyobb mennyiség is kapható, eljegyzeinteni nem szükséges.

— Levél az orosz hadifogságból. Gál Ambrus Nagykoros-Nyársapát pusztai lakos — hadba vonult katoná — aki orosz fogságba jutott, egy tábori lapot küldött szüleinek, amelyben a következőket közli: Taskent 1915 V. 7. Kedves szülim és testvéreim! Tudatom, hogy itt vagyok Oroszországban, hála Istennek egészséges vagyok, öngyermek kvánóm mindnyájuknak igaz szívvel szeretők fia és testvérük Ambrus. Cím: Stari Sepiara Lageri IV. Barak Taskent, Russland. A levél műi 7-rol van keltezve, ide érkezett e hónap 17-én.

— Új községi iskolaszéki tag. Győrly László elhunyt községi iskolaszéki tag helyébe a közgyűlés Csery László ref. tanító, városi képviselőt választotta meg.

— A könnyen gyúladható anyagoknak a pálya tisztaságára korlátozottan belül fedetlenül való raktározását kerülni kell és a behordásra készen levő mezeti terményeket szintén a pályatelepről lehetőleg távolra kell vinni. Ezen távolgás a pályától számítva 50 öl — 95 méter, tehát mintegy 130 lépés. Azon termelők, kiknek birtokrészen a termény a fennemelt távolgásra a birtok kényszerűen fogva elhelyezhető nem volna, terményeiket a lehető leggyoridebb idő alatt a helyszínről hordassák el. Szükséges továbbá, hogy az összerakott kékék előtt a vasút felől néhány barázda szántassék. Aki ezen elővigyázatí rendezésbly figyelmen kívül hagyja, annak következményeit viselni tartozik.

— Az augusztus 1-én megnyíló gyümölcs- és földmívelődolgozó tanfolyam vezetésevel a földmívelésügyi miniszter ur Láng Irén urhölgyet bízta meg és segéd tanáraként Lovass Emília és Vékey Jolán gazdasági tanítóknak rendelte ki.

— A selyembubó beváltása Kecskeméten f. hó 20-án megkezdődött. Beváltó hely a régi főreáliskola. Állomásvetető Boris Ferenc földink, törökszentmiklósi gazdasági szakintéző.

— Rézgálicot jegyzők figyelmébe. A hatóság értesítette azokat, akik a városnál rézgálicot jegyeztek és annak árt befizették, hogy miután az igénylő mennyiség szemben csak igen csekély érkezett — egy kilóra négy deka esik — s ezt igénybe venni nem szándékoznak, a befizetett összeg felvétele végett a befizetésről szóló nyugtával jelentkezhettek a fogyszatási adóhivatalon vasárnap, kedd és péntek délelőttiig kivéve bármely nap.

— Megbízatás. A gyümölcsfeldolgozó tanfolyam ellenőrzésével a földmívelésügyi miniszter Czeglédy Tivadar tejgazdasági szakiskolai igazgatót bízta meg.

— Hazafi tojás. Hazafi hozott a tábori posta a fronton küzdő vidéki magyaroknak. Kibontják a vitézek a csomagot a lövészárókban, hát vagy száz darab tojás van benne — keményre megfőzve. Közölte meg cédula, ezzel az rással: „A tojásokat nyersen adták föl. Négy darab illiközben először, tcsurगत a börtönek, észreveltük, felbontották és keményre főztük a többi, hogy el ne törhessen. Jó élvágyat magyar katonák! Egy hivatal nevében: a postás-kiszasszony.” Akik a szabályokhoz értenek, azt mondják, hogy tojást fő se vehet a tábori posta. De ezen kis histórián érzik a megértétség — ki tudna kitalálni ilyet — és szájról-szájra adódik mindenféle. A szájról-szájra” pedig mindig t-bbet és igazabab tud, mint minden szabály.”

— Aratási szabadság a katonáknak. Bécsből jelentik: Az aratási munkálatok nagy nemzetgazdasági jelentőségű tekintve, a hadügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg intézkedéseket tett, hogy a harcvonal mögött tartózkodó legényseg a gazdasági munkák elvégzésére szabadságot kapjon, sőt kivételes esetekben korlátolt időre a néplőkölői szolgálat alól fölment is adható.

— Adományozás özv. Gereze Péterné IV. ker. 469. sz. alatti lakosnő férje elhalálózása alkalmából koszor: megváltás fejében 10 K-t adományozott lapuk utárá a hadba vonultak árvaí és özvegyeí utárá. A nemes tett önmagát dicseri s követése méltó. Az összeget továbbás céljából a „Pesti Hírlap”-hoz utaltuk át az adakozó megbízása folytán.

— A püspök emlékezete. A dunamelléki ref. egyházkerület nagynevi püspöke, Dr. Baksy Sándornak elhunytá alkalmából a helybeli ref. gyülekezetünk is kivette a maga méltó részét az országos gyászból. A jun. 20-án végbement temetés-különösségül képviseltette magát, a jun. 24-én tartott egyháztanácsülésen pedig jegyzőkönyvileg örökölte meg a kiváló főpásztor, fenkölt lelki pap és jeles tollú író emléktét és kegyeletlenkedés rábsa foglalt bizonyítékát megküldi az egyházkerület főgondnokának és a kúrszentmiklósi gyülekezetnek. A nagy férfi földi életének nagy tanúságait fölelevenítendő pedig gyászisten-tiszteletet fog tartani Dr. Baksy Sándor emléke felett.

— A kofauralom végnapjai. Szegeden a városi tanács két oly intézkedést léptetett életbe a drágaság enyhítése végett, amely intézkedések valóban hivatva vannak az élelmiszerpiac mizériáit hathatósan segí-

teni s a kofauralom rég döngöttet várfalait lerombolni. Az egyik intézkedés az, hogy a kofák tartoznak az általuk árult cikkeket árúrszabzon feltüntetni s így a közönség egyrészt mentesítve van az alköltől, mely után sokszor becsapottnak érzi magát, másrészt a hatóság az úrszórart követelőket könnyen föleületheti. A másik intézkedés pedig, hogy az elarusított ezután nem mérhet litterrel azt, amit kilóval való mérni, nevezetesen a nem folyékony élelmicikkeknél az úrmérték helyett a súlymérték használándó. Így azután a kofáknak az a csodálatmárról képessége — amit, nem tudjuk megállapítani, művészetnek, vagy tudományának nevezünk-e — hogy pl. egy liter cseresznyébe 32 ökönyvi hézagok folytán alig tesznek 30 szemet, — hasznavehetetlenné válik. — Mint-hogy az utánzás nem szegvény, várjuk, hogy a mi hatóságunk is hasonló intézkedéseket léptet életbe.

Szerkesztői üzenet.

„Ö-Osmadai. A cikket nem közölhetjük. Nem pedig tartalmánál fogva (a stílusától most tekintünk el), mert minden erkölcsi alapot nélkülöz. Jól járnának hazáért vérző hőseink, ha ilyen „Erzsikekre” volna bízva a ház becslélete!

Irodalom.

Petőfi ismeretlen művei.

— Közl.: Soós Ferenc lögmán. — (Folytatás a következő számban.)

Előszó.

A mai nap reám nézve önnepélyes nap. Ma — január 1. 1847 — múltam huszonnyolc éves s lettem ezerszáz nagykorúvá.

Szokásom volt eddig minden évben (annál inkább, minthogy az egyszersmind születésnapja is) az elmúlt esztendő meg egyszer átélni emlékezetben. Ma azonban nemcsak a legkezelebbi évet gondoltam vissza, hanem egész életemet s különösen iró pályámat. Talán nem lesz épen helyen kivül, ha előbeszédül összes költeményeimhez, melyeket most bocsátok sajtó alá, leírom elmékedésemet azon életszámokról, melyben a tisztelt közönséggel összekötöttesben lenni van szerencsém; leírom pedig azon ösztinéséggel, mely e hiopokrata világban annyiank visszatetsző, amivel én azonban nem igen törődök. Högyszem tíz barátot szerzek képmutatással, inkább szerzek ösztinéséggel szál ellenségét. Óh, előttem nagybecsi az ösztinéség, mert ez jó angyalom ajándéka: bölcsömbete tette pályánkat s én élvezem koporsómba szemfedőnek...

Irodalomban a kritika s a közönség véleménye egymástól annyira különböző tán meg egy íról sem volt, mint rólam. A közönség nagy része határozottan mellettem, a kritikusok nagy része határozottan ellenem van. Mások is ma is hosszan fontolgattam: melyiknek van már igazga? s mások is, ma is abban állapodtam meg, hogy a közönségnék.

A közönség — az olvasói értem, nem a színházi, a nézői, mely kető között nagy a különbség — mondom: az olvasó közönség félre ismerhet, melőzhet valakit egy más oknak következtében, de akit figyelemre méltat, akit megkedvel, az azt,

ha nem egyetlen mértékben is, de mindig megérdemli... hacsak az egész kor nem egészen ferde ízlésű; míg a mostaniról két-ségkívül nem teheti föl.

Ezelőt csak egy évvel is, megvallom, nagyon nehezményes estiek az (önmaguk által nevezett) kritikusok anatómiái. Sok keserű órák szereztek nekem. De most már, hála Istennek, ki tudok a gyengeségből gyógyulva, s jóízűen vagyok mosolygón, láthatom az új Titánokot, mint ért'ködnék rém Ossán és Peliont hajjalni. Sőt mindenik egy-egy Jupiternek képzelet magát, kinek szemhunyóirására megrendült az Olymp... Megbillentek enim Jupiterculcsok az ó cofjakait, de az Olymp nem rendül meg.

És miért ezen élethálál háború ellenem? Mert, hidd el, tisztelt olvasó, hogy számdékem nem csekélyebb, mint engemet megsemmis teni. Én tudom, miért? De a közönség nem tudja és nem is fogja, általam legalább, meg tudni. Sorra el tudnám számlálni mindazon ocsmányi okokat, melyekből ellemem síkra szállnák, a tisztá jóakarát sisakját téve fejükre; de én nem rántom le a sisakot rólok, nehogy az olvasó elundorodjék azon szennyes pófkától, melyek e nagyfő haditőlzést alatt vigyorgognak. Különbösen is a személyekhez semmi közöm, sem ahhoz, miért mondják ezt vagy amazt; csak azt veszem, mit mondanak, mit állítanak? S erre van egypár észrevételem, mert állásait részint igazok, részint hamisak.

Azt nem teszem, hogy költészetem becsét védelmezem, mert vagy szorultak erre verseim, vagy nem. Ha rászorultak, úgy hiába való, ha pedig nem, úgy fölösleges a védelem... Aztán meg ösztönésem és öntérzetem van, de hogy szerénytelenségem volna, azt tagadom. Tehát csak négy vád-jukat említem, melyek különben is a leggyakoribb, tudniillik, hogy költeményeim rossz rím, rossz mérték, rossz szaggatottság és aljasság van.

Ezen uraknak a magyar rímről és mértékről fogalmuk sincs. Ők a magyar versekben latin metriumból és német kändicánt kereknek s ez az én költeményeimben nincs, az igaz, de nem is akartam, hogy szorosan legyen. A magyar mérték és rím még nincs meghatározva, az még ezután fog, ha fog, kifejlődni és meghatározatni; ezserint rá nekem nincs tudatom, de van sejtésem... Az ösztön vezet s ahol ők engem rím és mérték dolgában a legnagyobb hanyagsággal vádolnak, talán éppen ott járok legközelebb a tökéletes, az igazi magyar versformához.

Ami költeményeimben az aljasságot illeti, ez ellen önmeggyőzősen óvást teszek. Ez alválok rágalom. Bátran ki merem lekiismeretem előzéke előtt mondani, hogy nálam nemesebb gondolkodási és érzelmi embert nem ismerek s én mindig úgy irtam s rok, amint gondolkodtam és éreztem. Mindig fáj e vád, mert ennek érzésem legjobban méltánytalan voltát. Ha néhol egyes kifejezésekre és a tárgyára nézve szabadabb vagyok másoknál, az onnan van, mert én szerintem a költészet nem nagy úri szalon, hova csak felpelervezve fényes csizmákban járnak, hanem szentegyház, melybe bocs-bocs-korban, sőt meztelán is beléphetni.

Végre, hogy bennem szaggatottság van, az, fájdalom, való; de nem csoda. Nekem nem adta Isten a sorsot, hogy kel-

lemes ligetben csalogánydal, lombosugós és pataksörgés közé vegyítem énekeimet a csendes boldogság — vagy csendes fájdalomról. Az én életem csatáit értem föl, a szenvedések és szenvedélyek csatáit; régi szép napok holttesteit, meggyilkolt remények, halálhőgése, el nem érti vágyak gyűncakya, s családások boszorkány sít-lásai között dalol féltébolodottan. Múzsán, mint az elétkozott királyleány az Operácziá szerény szigletében, melyet vadállatok és szörnyedelmek őriznek...

Aztán e szaggatottság nem is egészen az én hibám, hanem a századé. Minden nemzet, minden család, sőt minden ember megkaphonl önmagával. Az emberiség a középkor óta nagyított nőit s még mindig a középkori öltözet van rajta, limit-amott megfogtozva és kibővíve ugyan; de ő mindazonáltal más ruhát kíván, mert ez így is szűk neki, szorítja a keblét, hogy alig vehet léleketet s aztán szégyenli is magát hogy ifji létere gyermek ruhát kell viselnie. Így van az emberiség szégyen és szorultság között; kívül csöndes, csak egy kissé halványabb a szokottnál, de belül annál inkább háborog, mint a vulkán, melynek közel van kitörése. Ilyen a század s lehet-e én másforma? Én, századom hú gyermeke?

Pest, január 1. 1847.

Petőfi Sándor

**** Hadsergünk megalakulása és bölcsőora.** Egyike azon könyveknek, melyek létrejövételére a háború adott alkalmat, de irodalmi és tudományos becslék túl fogja élni a háborút: tiszajuhelyi Újhegy Péter vezérkari százados íj című munkája, a mely most jelent meg Radó Antal kitűnő vállalatában, a Magyar Könyvtárban. Hadsergünk múltjának kialakulását tárja elénk az önnélő hadsereg keletkezését, a különböző fejevermek kifejlődését, a harctéri szolgálat, hadviselési mód, harczászat stb. formáit a múltban. Fényes katonai szakmeret és kiváló írói képesség nyilvánul a kis könyvben, a mely nagyon világos, élvezetes, szép előadásban mondja el mondani valót s ezzel a valósággal érdekelte sőt olvasmányt ad a haditörténeti dolgokban laikus olvasónak. Egyike a legkitűnőbb magyar hadtudományi könyveknek segyttal a legianlyságosabb és legjobb háborás olvasmányoknak. A könyvet a Lampel R. (Wodianer F. és fia) cég adta ki; ára 60 f.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Czompó Ferenc megvette Somodi László és neje I. ker. 201. sz. házát és kertjét 5400 K.

özv. Sárközi Lipótné megvette Varga Jánosné Szente Erzsébet újkécskei óláházát 2706 n.-ől ingatlanul 4000 K.

Horváth Mária megvette Miskó György és neje újkécskei bógi dőlőbéli 1100 n.-ől ingatlanul 1450. K.

Buz Bálint és neje megvették Czákó József és neje VII. ker. 148. sz. házát 3760 K.

Dobóczy Gábor megvette Sándor József és testvérei házát 4000 K.

Papp Ferenc és neje megvették özv. Écsi Istvánné I hold 761 n.-ől vizálási szántóját 2800 K.

Andrási József és neje megvették Frei-

lag Alajos és neje 752 n.-ől tázerdű szőlőjét 2000 K.

Czira György és neje megvették F. Szűcs Sándor 2144 n.-ől feketeti szántóját 2144 K.

Kecskés Pál megvette özv. Czira György-né s gyermekei bérzátszállási szántóját 6720 K.

Sziji Béla megvette Bucsanj Mihály ókéskei ingatlanul 200 K.

Pesti József és neje megvették Erdei László, Dániel és Terécia 500 n.-ől zrsiois szőlőjét 360 K.

Piaci árjegyzék.

Nagykörös, 1915 június 25.

I. Élelmiszerek.

(Tejtermék, tojás, kenyér.)

Tej 1 liter	30
Turó, 4 csomó	24
Vaj, 1 drb.	28
Tejfló (1 mérték) 2 dl.	32
Juh sajt, 1 kg.	40
Tojás, 1 drb.	14
Tojás, drb. 4.	10
Tojás, 100 drb.	40
Vegyes kenyér	46

II. Baromfi-piac:

Hízott lud	kg.-ként	260
Sovány lud	1 pár	—
Tyúk	1 pár	850
Csirke	1 pár	4—
Kaplan	1 pár	12—
Ideai sovány liba	1 pár	12—

III. Gabona-piac:

Krumpli 1 mázsa	—
Széna 1 mázsa	—
Szalma 1 kocsiszám	—

IV. Gyümölcs-piac.

Apró meggy	1 kg.	—20
Cserecsery	"	—24
Befőzni való	"	—70

Soványserűs árjegyzés.

Eredeti tudósítás Ur. Reszó sertes-bizomnyostól, Budapest, Népszinle-uzica 22. sz.

1915. június 22.

Sertesvezsen átment sertesek:

60—100 kilogramm	280—270 fill.
100—120	270—270
120—160	270—280
160—200	280—290

Sertesvezsen át nem ment sertesek:

60—100 kilogramm	260—260 fill.
100—120	260—260
120—160	260—260
160—200	270—270

Árak elősúlyban kilogrammonként 4 százalékos engedmény. Irányzat: gyenge.

Bécsi sertesvásári jelentés.

Eredeti tudósítás Scheiffelder és Társai cégtől (Bécs, St. Marx.)

1915. évi június 22.

A mai vásárra összesen 11859 darab sertes volt bejelentve, beérkezett azonban 3244 süldő és 7654 zsírterés és pedig:

Magyarországból	10504 darab
Galiciából	"
Osztr. tartományokból	394 "

Összesen: 10898 darab

Az üzlet irányzata lanyhabb volt.

Prima magyar sertes 310—320 fill.

Kivételesen 390 fill.

Közép sertes 290—308

Óreg sertes 280—270

Könyös-és szedeti sertes 250—270

Süldő (lengyel erdélyi) 260—370—380

Zsúrsméj 300—310

Kilónként elősúlyban fogyasztási adó nélkül.

A Péter és Pál ünnep következtében a következő sertesvásár kezd azaz 29-ike helyett szerdán vagyis június hó 30-án lesz megtartva, azontul ismét mindig kedden

Mindenki küldjön
a harcérre
 hozzátarto-
 zójának
 GERŐ-
 FÉLE

Limonádé port,

mely a harci fáradalmaktól
 kimerült, a melegségtől el-
 tikkadt és szomjuságtól
 gyötört katonának
 friss erőt ad. Egy
 adag Limonádé
 por egy pohár
 vízben fel-
 oldva kész
 üdítő li-
 moná-
 d é t
 ad.

Egy adag ára
10 fillér.

Kapható minden fűszer-
 :: kereskedésben. ::

Egyedüli készítője:
Gerő Sándor
 gyógyszerész
 Nagykőrösön.

Csak akkor valódi, ha minden adag zac-
 skóján rajta van a fentebb látható védjegy.

Csak két előadás

1915. július 4-én vasár-
 nap este 7 és 9 órakor
 az Urániában!

A világ leghatalma-
 sabb filmalkotása!

EXCELSIOR nagy ballet

a világ legelső operaszínházának
 előadásában teljes zenekiszérettel.

600 szereplő,
2600 méter film.

Elképzelettel díszletek, a világ
 legelső szereplői.

Tüneményes látványosság. A világos-
 ságnak, haladásnak izgatón érdekes
 nagy küzdelme az elmaradottsággal,
 a sötétséggel.

Rendkívül tanulságos felvonulása
 az utolsó század nagy alkotásainak.
 Feltűnést keltő műsorral.

Bemutatásra kerül

Az

Uránia
Mozgó
színházban.

Helyárak:

Pályhoz 1.50 kor. Kőrszék 1.20 kor.
 I. hely 1 kor. II. hely 70 fill. III. hely
 40 fill. Karzat szemben 60 fill. Karzat
 oldal 50 fillér.

Hirdetmény.

A nagykőrösi póstaszállító
 egy állandó kocsisat keres, pályázhat
 minden fedhetlen előéletű, hajtáshoz
 értő legény vagy házas ember. Kezdő
 fizetés havi 70 korona, téli és nyári
 egyenruha, évi 12 korona bérjavítá-
 sal. Népfőfelök három havi szolgál-
 tat után a behívás alól fölmen-
 tetnek. S azon kocsis, ki hat
 évig szolgál, a posta és távra
 igazgatóság által postaszolgálóvá ne-
 vezetik ki, s a 6 évből 3 év nyugdíjba
 beszámítatik.

Pósta Nagykőrös.

Hirdetmény.

A ref. egyháznál szükséges 700
 métermázsza tölgy tüzifának szállítá-
 sára az árjelítés a gondnoknál hivatal-
 ban a folyó évi július 4-én (vasárnap)
 délelőtt 11 órakor fog meg tartatni a
 szokásos feltételek mellett.

Nagykőrös, 1915. június hó 21.

1-2

S. Hegedűs Albert
 a ref. egyház gondnoka.

Kiadó föld.

özv. Valkó Jánosnének a Ho-
 molytáján, a szőrialom mellett mint-
 egy 38 hold szántó és kaszáló ta-
 nyás birtoka 1915. év Szent-Mihály
 napjától több évre haszonbérbe vagy
 feléből kiadó. Értekezni lehet X. ker.
 139. sz. alatt.

özv. Sántha Elekné

urnőnek a Feketén mintegy

25 kat. holdnyl
szántó és kaszáló

tanyás földbirtoka folyó évi
 Sz.-Mihály napjától több évre
 haszonbérbe kiadó olyan-
 nak aki rá megy lakni.
 Értekezhetni a tulajdonossal
 X. k. Losonczy-u. 87. sz. alatt.
 (Gimnázium szomszédságában.)

A Hangácsón Fodor Istvánnak
 a Faragó-léle tanyás földbirtoka Szent
 Mihály naptól több évre haszonbérbe
 kiadó; értekezni lehet IV. ker 95. sz.
 alatt. 3-3v.

özv. Szabó Sándorné örökse-
 nek Kocséron 37 hold, a törteli-ludas-
 ban pedig 30 hold tanyás földjük
 1915. évi Szent-Mihály napjától kezdve
 több évre haszonbérbe kiadók. (Örök-
 áron is eladók.) Értekezni lehet Pesti
 Pál tanító urral Nagykőrösön. VIII.
 ker. 78. sz. alatt.

özv. Göbblőcs Józsefné urnő-
 nek, a Hantházán levő 122 hold
 szántó és kaszáló birtoka, folyó évi
 szeptember 29-től több évre kiadó.
 Ugyancsak Feketén 17 kataszteri hold
 földje gazdasági épületekkel folyó évi
 szeptember 29-től több évre kiadó;
 értekezni lehet a fenti tulajdonossal
 III. ker. Kossuth Lajos utca 75. szám
 alatt. 5-6v

Barátságosi 22 hold tanyás bir-
 tok folyó évi Szentmihály naptól több
 évre kiadó; értekezni lehet Söss Pál
 tulajdonossal VI. ker. 224. sz. 3-3v.

T. Kovács Ádámnak a Feketén, a feketei iskola dűlőben Mágocsi tanyánál asszony szomszédságában 15 hold szántó föld birtoka örök áron eladó, elnemelés esetén szeptember 29-től hasznosbérbe kiadó. A Pócoki bánóban harmadfél hold szőlő és gyümölcsöse és a református temető mellett, a rakodó kert szomszédságában 1 hold szántó földje eladó. Ugy-szintén V. ker. 196. számú háza, mely áll 3 szoba, konyha, kamra, hízaló és mellékeletekből, tágas udvarral örök áron eladó; értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt. 2-3

id. Labancz Mihály-nénak az alszegi Rakodókert mellett levő 5 vékás földje; a Vadásban ismét 3 vékás földje — melyek ház helyeknek is alkalmasak — továbbá a X. ker. Szolnoki-u. 29. számú háza örök áron kedvező fizetés mellett eladó. 4-6v.

Solymsi István örökösének a Lajosmizsei határban, Csutorás Albert szomszédságában 32 hold szántó és kaszáló tanyás földbirtokuk, Szentmihály napjától több évre hasznosbérbe, vagy feliből is kiadó oly egyéneknek, ki rámegey lakni; értekezni lehet: Csapó Györggyel VII. kerület, 89. szám alatt. 11-15

Özv. Kása Dánielének a Felsőjárason 27 hold tanyás földje 1 hold szőlővel, jó karban levő épületekkel együtt hasznosbérbe, esetleg feléből is kiadó; értekezni lehet a tulajdonossal X. ker. 371 d. sz. alatt. 3-4v.

Néhai Hartványi Jánosé VII. 223a. sz. alatt levő háza, három vékás területen fekvő gyümölcsös kerttel és szántó földdel; és a hangácson levő öt vékás területű föld is örök áron szabad kézből eladó; értekezni lehet az örökösökkel a fenti szám alatt levő lakáson Deák Pál, Vizi Jánosné csirke-piac téren és Farkas László VI. ker. 86. sz. alatt levő lakáson. 1

Sántha Balázsnak a Feketén és a Ludásban levő mindkét tanyánál földje 1915. szeptember 29-től több évre hasznosbérbe kiadó. 5-4v.

Id. Labancz Mihály-nénak a gógányi-réten levő 2 tanyás földje 1915. év szeptember 29-től hasznosbérbe kiadó kedvező feltételek mellett. 5-6v.

Eladó házak.

Bán Korszós László X. ker. 126 sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy üzet van), egy konyha, élekkamra, sertésöl és nagy kocsiszinből, egy különálló épület elker tet udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerttel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

A főgimn. szomszédságában, X. kerület 181. sz. ház eladó. Mely áll négy egymásba nyíló szoba, üveges folyosóval, tágas konyha, élekkamra és más szükséges mellékhelységekből. Értekezni lehet a helyszínén a tulajdonossal, vagy a lap kiadóhivatalában.

Kiadó házak.

Két szoba, konyha, szpézből, álló lakás, külön udvarral, bérbe kiadó. Edénypiactér 27. (Weiner ház) értekezni lehet a tulajdonossal. 2-3v

Özv. Schronk Pálné csirkepiactéri házával két tűzletheység s egy külön bejárattal burtozott utcai szoba kiadó. 2-3v

Özveggy Gyenes Farkas Józsefné X. ker. 71. számú háza, mely áll 3 tágas szoba, egy konyha s megfelelő mellékhelységekből, november 1-től hasznosbérbe kiadó. Ugyancsak kiadó a Mintakeret mellett a város végén levő szőlőjének gyümölcs- és szőlőtermése; értekezni a helyszínen, X. k. 70. 1-2v

Id. Labancz Mihály-nénak a Zsiros hegyben levő szőlő termése igen jutányos áron eladó. 5-6v.

Veszek kis- és nagymennyiségben használt Hadiszegegy- és Arviz-bé vegyet 2 fillérrét darabjait. Nagyob értekekért többet adok. Ifj. Khirer Antal I. ker., 113. Neu Jakob ur szomszédságában. 2-2v

Bene János III. ker. 19. számú háza, mely áll 3 szoba, 2 konyha, kamra, pince, nagy térs udvarból, örök áron eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal. 2-2v.

Egy jó magviseletű fiatal leány

felvétetik
Széky Albert

könyvkereskedésében.

Hirdessen A „NAGYKÖRÖS és VIDEKÉ”-BEN.

Vegyessék.

Győrfi István hosszuháti szőlőtermése eladó; értekezni lehet IV. ker. 441 sz. alatt. 3-3

Alkalmazást keres, egy minden tekintetben megbízható, intelligens övadék képes idősebb ember gazdagságra, vagy nagyobb üzletbe. Bővebbet a kiadóhivatalnál. 2-3v.

Keresek megvételre egy jó karban levő kőnytt egy ló, esetleg két ló után való fűdéses fűdéses kocsit. Fazekas József.

Horváth József v. szolgának IX. ker. 223 számú háza örök áron eladó. Értekezni lehet lakásán vagy a város-házánál.

Egy burtozott szoba és egy nagy száraz tiszta pince kiadó Losonczy-utca 74. sz. alatt Kálmán Sámuel-nél. 1-3v.

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értes tem Nagykörsös város és vidéke közönségét, hogy **Kertész Gyula** úr házában udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktártartok a legjobb kivitelű ércarkoporsókból, ternő és báronnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdiszesebb kivitelű sirkoszorúkból, így annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb menő igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdiszesebb kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércarkoporsó, diszes melléklettel 180 kor.

Újjonnan készült gyászokcsimait, minden felszámítás nélkül két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennélfogva a náluk levő árakkal a versenyim mindenkor könnyen felveszem, továbbá meri temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel karleiben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását, mert temetkezésem célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes karlel árakat fizettetni. Kiváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON,

röfös kereskedő, temetkezési vállalkozó.

Nagy választék a legszebb sirkoszorúkból!

A temetéshez gyászokcsit és lovat ingyen adok!

Nagykörsösön ma egyedül! Karleiben Kivültemetkezés

Hirdetéseket jutányosárban vesz fel lapunk kiadóhivatala.